

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

06 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2018 în cauza penală privindu-l pe

Popesco Andrian XXX născut la XXX, originar în r-l XXX, sat. XXX, domiciliat în XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 04.08.2017- 02.11.2017 (prima instanță);
2. 21.12.2017 – 31.01.2018 (instanța de apel);
3. 04.06.2018 – 10.07.2018 (instanța de recurs ordinar);
4. 23.08.2018 – 09.10.2018 (instanța de apel);
5. 03.12.2018 – 06.02.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoreiei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă din 02 noiembrie 2017, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul Popesco Andrian a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de procuror privind încasarea de la Popesco Andrian a cheltuielilor de judecată, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

1.1 Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, Popesco Andrian în perioada cuprinsă de timp 04.04.2017, orele 23:00 și data de 05.04.2017, orele 02:00, aflându-se la domiciliul lui Gavriluța Victor, s. XXX, r-nul XXX, de comun acord și

printr-o înțelegere prealabilă cu o persoană, în privința căruia procesul penal a fost disjungat, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma unui conflict iscat, în mod intenționat, având scopul săvârșirii omorului unei persoane, au aplicat lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului și a corpului lui Gavriluța Victor, după care cu un băț de lungimea de aproximativ 50 cm și lățimea 10 cm, Popesco Andrian a aplicat lovituri în spate lui Gavriluța Victor, lovituri care conform raportului de expertiză judiciară nr. 070 din 08.05.2017 au dus la concluzia „moartea cet. Gavriluța Victor a survenit în rezultatul traumei închise a toracelui cu fracturi multiple a coastelor bilateral cu contuzia plămânilor cu lezarea lobului inferior al plămânului stâng complicat cu hemitorace - 1800 ml”.

Astfel, prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Popesco Andrian conform prevederilor: art. 145 alin. alin. (2) lit. i) Cod penal, „*omorul unei persoane săvârșit de două sau mai multe persoane*”.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

2.1. Procurorul în procuratura r-l Ștefan Vodă, Tian Nicolae care a solicitat, casarea parțială a sentinței, în partea ce ține de încasarea cheltuielilor judiciare și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să se dispună încasarea din contul lui Popesco Andrian în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 3 237,8 lei.

În motivarea cerințelor sale, a invocat că, instanța de fond eronat a interpretat prevederile legislației, având obligația de a decide asupra cheltuielilor judiciare solicitate spre încasare din contul inculpatului, suma căroră fiind indicată în certificatele anexate la materialele cauzei penale ce constituie 6 475,6 lei, ori în caz contrar instanța urma să motiveze soluția trecerii cheltuielilor suportate în contul statului, din care motive, cele descrise constituie temei de casare a sentinței din 02 noiembrie 2017.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2018, apelul procurorului a fost respins ca fiind depus peste termen.

3.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a constatat că, la 02 noiembrie 2017 Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan-Vodă a emis sentința de condamnare în privința inculpatului Popesco Andrian.

Procurorul a contestat cu apel sentința primei instanțe, cererea de apel fiind depusă la 14 decembrie 2017.

Instanța de apel a notat că, conform art. 402 alin. (1) Cod procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit art. 230 alin. (2) Cod procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Analizând materialele cauzei penale, instanța de apel a constatat că, potrivit proceselor-verbale ale ședinței de judecată din 02 noiembrie 2017 (f.d. 209-211, Vol. I) s-a atestat că procurorul a fost prezent la ședința de judecată în care s-a pronunțat dispozitivul sentinței, dânsul luând cunoștință cu acesta și cunoscând despre soluția instanței de fond referitor la cheltuielile judiciare.

Astfel, reieșind din prevederile art. 402 Cod procedură penală, instanța de apel a notat că, în speță termenul de declarare a apelului urmează a fi calculat începând cu data de 03 noiembrie 2017 și care a expirat la data de 17 noiembrie 2017, aceasta fiind și ultima zi pentru declararea apelului, însă cererea de apel formulată de acuzatorul de stat a fost depusă, după ultima dată de declarare a apelului, și anume la data de 14 decembrie 2017.

În speță, instanța de apel a stabilit că, apelul declarat de procuror, la 14 decembrie 2017 a fost depus cu omiterea termenului de 15 zile stabilit de lege pentru declararea apelului, prin urmare fiind respins ca fiind depus peste termen.

Totodată, instanța de apel a relevat că apelantul nu a invocat careva motive pertinente de omitere a termenului de declarare a apelului, respectiv, instanța de apel nu a reținut nici un temei pentru repunerea apelantului în termenul de declarare a apelului.

4. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar, prin care a solicitat casarea acesteia cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. Recurentul a invocat dezacordul cu soluția instanței de apel precum că apelul procurorului a fost depus ca tardiv. Totodată, s-a invocat că, prima instanța la 02.11.2017 a pronunțat doar dispozitivul hotărârii, iar hotărârea integrală a fost pronunțată la 29.11.2017. Astfel termenul de declarare a apelului de 15 zile, nu a fost omis.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 10 iulie 2018, a fost admis recursul declarat, s-a casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2018, s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5.1. Pentru a decide astfel, Colegiul penal lărgit a reținut că potrivit proceselor-verbale ale ședinței de judecată în prima instanță din 02 noiembrie 2017 s-a atestat că a fost pronunțat dispozitivul sentinței, ulterior menționînd că, „*sentința integrală va fi pronunțată integral la data de 29.11.2017*”, faptul dat fiind confirmat și prin dispozitivul sentinței.

Totodată, Colegiul penal lărgit a constatat faptul că, potrivit procesului-verbal de refuz al deținutului pentru deplasarea la judecată din data de 28.11.2017 și a declarației de refuz al inculpatului de a se deplasa la judecată, din aceeași dată, ultimul urma a fi escortat pentru înmânarea sentinței integrale pentru data de 29.11.2017.

Sentința fiind contestată de către procuror la data de 14.12.2017.

Colegiul penal lărgit a ținut să menționeze că potrivit prevederilor art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel, iar conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Având în vedere că sentința primei instanțe a fost pronunțată integral la data de 29.11.2017, potrivit art. 402 Cod de procedură penală, Colegiul penal a conchis că termenul de declarare apelului a expirat la data de 15.12.2017.

Prin urmare, instanța de apel greșit a apreciat termenul de declarare a apelului de către procuror și nu a respectat în deplină măsură prevederile normelor menționate, fapt ce s-a echivalat cu nerezolvarea fondului apelului și s-a calificat ca eroare de drept care atrage după sine casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, întrucât erorile comise nu au putut fi corectate de către instanța de recurs.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2018, s-a respins ca nefondat apelul procurorului, s-a menținut sentința fără modificări.

6.1 Pentru a se pronunța, instanța de apel a constatat că, la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată.

Instanța de apel a indicat asupra faptului că, de către prima instanță la numirea tipului și măsurii pedepsei inculpatului Popesco Andrian, s-au respectat prevederile art. 6, 7, 61, 75-78 Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă echitabilă.

Cu referire la solicitarea procurorului de a încasa din contul inculpatului cheltuielile judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizei, instanța de apel a menționat faptul că, expertiza medico-legală, efectuată în privința părții vătămate, în vederea stabilirii gravității și caracterului vătămarilor integrității corporale a acesteia, prin prisma art. 143 Cod de procedură penală, a fost efectuată la indicația organului de urmărire penală.

Prin urmare, instanța de apel a reiterat că, raportul de expertiză a fost dispus având la bază dispozițiile imperative prevăzute de art. 143 Cod de procedură penală, astfel că alin. (2) al normei indicate în vigoare la momentul comiterii faptei, prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se efectuează din contul mijloacelor bugetului de stat.

Întru susținerea opiniei, instanța de apel a reiterat prevederile art. 10 Cod penal, indicând asupra faptului că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei se vor achita din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

7. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, indicând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei în partea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată, invocând faptul că:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, care este criticată în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor judiciare;

- la examinarea apelului, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 227, art. 229 Cod de procedură penală;

- suportarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi penale, a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare cheltuielile judiciare fiind imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii;

- prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, a fost abrogat, prin ce se atestă intenția legislatorului de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului;

- la desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că, recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că recurentul contestă decizia instanței de apel, indicând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, criticând decizia instanței de apel anume în partea motivării soluției acesteia privind respingerea solicitării

cu privire la încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizei judiciare în prezenta cauză penală din contul inculpatului Popesco Andrian.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că, temeiul și motivele invocate de recurent în susținerea acestui temei nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Colegiul penal analizând textul deciziei atacate (f.d. 36-44 Vol. II) în coraport cu motivele invocate de recurent, atestă că instanța de apel s-a expus argumentat și motivat asupra aspectelor contestate și în prezentul recurs ordinar, bazându-și just soluția privind respingerea solicitării părții acuzării de a dispune încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor din contul inculpatului Popesco Andrian în baza prevederilor legale stipulate în art. 227 Cod de procedură penală, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Totodată, Colegiul penal invocă că, prevederile art. 227 Cod de procedură penală, reglementează care anume cheltuieli sunt incluse în categoria cheltuielilor judiciare, în această listă nefiind însă incluse cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Se reține că potrivit prevederilor art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, - *„părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor”*.

În acest context, se atestă că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală (f.d. 110, 121, Vol. I), fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării.

Art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (red. 05.04.2012) prevedea imperativ că *„plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat”*. Prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat.

Reieșind din faptul că în speța dată expertizele judiciare s-au efectuat la 07 aprilie 2017, 14 aprilie 2017, 08 mai 2017, 17 mai 2017, când erau în vigoare prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (red. 05.04.2012) care conform art. 10 Cod penal,

sunt mai favorabile inculpatului Popesco Andrian, cheltuielile de judecată nu pot fi încasate de la inculpat în speța dată și astfel sunt trecute în contul statului.

6. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de instanța de apel, este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Popesco Andrian XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **06 februarie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor